

Якщо доказу немає

Якщо доказу немає, але дуже хочеться, щоб він був, то він є. Приблизно таку позицію висловлено ВС у справі № 645/6247/16-к. (постанова від 06.02.2024). Обставини справи: під час досудового розслідування проводився слідчий експеримент зі складанням протоколу та відеофіксацією, але в подальшому протокол було втрачено і залишився лише відеозапис, який виступає додатком до протоколу.

Суд висловив міркування, що «ненадання стороною обвинувачення протоколу складеного за результатами слідчого експерименту, наявність якого під час його проведення була зафіксована відеозаписом цієї слідчої дії, не свідчить про те, що технічний носій інформації на якому зафіксовано проведення слідчого експерименту як доказ був отриманий внаслідок істотного порушення прав та

свобод, зокрема потерпілого, а тому не ставить під сумнів його допустимість.» Суд розцінив відеозапис слідчої дії не як додаток до протоколу, а як окремий доказ – електронний доказ.

Проте, на нашу думку, поза увагою такої позиції залишається кілька важливих аспектів:

- 1) такий запис є додатком, а не самостійним джерелом. Обов'язковість складання протоколу, як форма його фіксації, передбачено ч. 6 ст. 240 КПК України, в якій до того ж вказано на необхідність «докладно викладати умови і результати слідчого експерименту»;
- 2) КПК не передбачає можливість фіксації слідчого експерименту виключно за допомогою технічних засобів;
- 3) Такий запис є допоміжним, додатком до протоколу, і саме в протоколі фіксуються обставини його проведення, створення додатку, упакування тощо;
- 4) Такий відеозапис не може розглядатися і як електронний доказ, оскільки відсутні відомості про обставини його одержання/фіксації;
- 5) Не розглядається такий відеозапис і як електронний документ, оскільки не містить обов'язкових реквізитів електронного документу (цифровий підпис тощо);
- 6) Невстановлення судом факту «порушення прав і свобод потерпілого» з яким проводили слідчу дію, не вказує на те, що не відбулося порушення прав інших учасників, зокрема підозрюваного, обвинуваченого, вина якого обґрунтовується доказом, одержаним у спосіб, що суперечить вимогам КПК, з порушенням істотним умов його фіксації і унеможлиблює дослідження умов проведення слідчої дії, обставин її проведення тощо.

Зазначена тенденція в майбутньому призведе до того, що написи на парканах, за доказовим значенням будуть прирівнюватися до протоколів слідчих дій, а роздуми дописувачів соціальних мереж, до експертних висновків.

Рішення ВС за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116862907>